

آیین نامه دوره تربیت معلم ترجمہ و مفہیم قرآن کریم

● اهداف کلی:

- (۱) شناسایی نیروهای مستعد و تربیت آنان جهت تدریس در دوره های آموزش ترجمه و مفاهیم قرآن کریم و خودکفایی آموزشی استانها در زمینه کادر متخصص آموزش ترجمه و مفاهیم قرآن کریم.
- (۲) ایجاد زمینه و انگیزه در معلمان تجربی قرآن کریم، جهت استمرار و تداوم دانش اندوزی در علوم قرآنی و مهارتهای تدریس در سطوح بالاتر علمی و تخصصی.
- (۳) روشمند و هماهنگ نمودن آموزش های ترجمه و مفاهیم قرآن کریم در سطح کشور.
- (۴) تعمیم روشهای بدیع و انتقال مهارتهای تدریس یکپارچه و نظام یافته ترجمه و مفاهیم قرآن در سطح کشور.
- (۵) تکمیل حلقه های آموزشی در راستای زمینه سازی و اجرای نظام جامع و هماهنگ آموزش قرآن کریم.

● اهداف رفتاری:

انتظار می رود با برگزاری این دوره دانش آموختگان ضمن تعمیق ارتباط خود با قرآن کریم، با فنون و روشهای نوین، علمی و تخصصی تدریس و آموزش ترجمه و مفاهیم قرآن کریم و با هدف جذب هرچه بیشتر مشتاقان فراگیری ترجمه و مفاهیم قرآن کریم، آشنا شده و با همکاری سازمان دارالقرآن الکریم، نظامی یکپارچه و هماهنگ را در آموزش ترجمه و مفاهیم قرآن کریم کشور، به اجرا گذارند.

■ چکیده طرح:

طی اجرای این طرح و برگزاری دوره های مربوطه، علاقمندان به معلمی و تدریس و تعلیم ترجمه و مفاهیم قرآن کریم پس از احراز شرایط گزینش، و پس از موفقیت در آزمونهای پایانی، ضمن اخذ گواهینامه مربوطه، به عنوان معلمان دوره های آموزش ترجمه و مفاهیم قرآن کریم به تدریس خواهند پرداخت.

- ۱- **نام طرح :** تربیت معلّم ترجمه و مفاهیم قرآن کریم .
- ۲- **مدت طرح:** ۲۵۰ ساعت آموزش حضوری و غیر حضوری.
- ۳- **مقطع زمانی:** در طول سال
- ۴- **پیش نیاز :** دارا بودن گواهی تجوید سطح یک (فصیح خوانی) یا قبولی در آزمون قرائت معادل دارا بودن گواهینامه ترجمه و مفاهیم قرآن کریم (سطح ۴) یا قبولی در آزمون کتبی ورودی معادل
- ۵- **گستره طرح :** سراسر کشور
- ۶- **محل تشکیل طرح:** مراکز تربیت معلّم، مؤسسات و مراکز قرآنی فعال و مورد تایید، مکانهای فرهنگی، آموزشی و مذهبی
- ۷- **محتوای آموزشی :** شامل دروس مندرج که در ادامه خواهد آمد.
- ۸- **مجری طرح:** اداره امور قرآنی استان به عنوان ناظر و مجری اصلی و کلیه مراکز و مؤسسات قرآنی مردمی و دولتی به عنوان معین.
- ۹- **شکل اجرا :** در قالب دو بخش حضوری و غیر حضوری.
- ۱۰- **گروه هدف (مخاطبان) :** حائزین شرایط پذیرش.
- ۱۱- **تعداد فراگیران هر دوره :** حداقل ۱۵ و حداکثر ۲۵ نفر
- ۱۲- **تعداد دوره ها:** بر اساس سهمیه استان. دوره های خودگردان مورد نیاز در طول سال یا فصل، با در نظر گرفتن استقبال عمومی برگزار می شود.
- ۱۳- **ارزش آموزشی:** ۲۵۰ ساعت آموزشی
- ۱۴- **طول اجرای دوره:** ۶۰ روز

حداقل سن شرکت کنندگان ۲۰ سال می باشد

ضرورت دارد مجری برگزار کننده دوره اسامی قرآن آموزان را در سامانه مدیریت آموزش سازمان دارالقرآن الکریم به نشانی edu.telavat.ir ثبت نموده و طبق ضوابط ثبت دوره در سامانه مذکور، اقدام به اخذ شنا سه کرده و سپس دوره را برگزار نماید. همچنین ضروری است معلم دوره پس از اخذ آزمون پایانی نمره قرآن آموزان را در سامانه مذکور ثبت نماید. گواهینامه پایانی برای قبول شدگان به صورت الکترونیک از طریق سامانه جامع مدیریت آموزش صادر می شود.

● شرایط اختصاصی :

دارا بودن گواهی تجوید سطح یک (فصح خوانی) یا قبولی در آزمون قرائت معادل

دارا بودن گواهینامه ترجمه و مفاهیم قرآن کریم (سطح ۴) یا قبولی در آزمون کتبی ورودی معادل

❑ تذکر: داوطلبانی که از زمان صدور گواهینامه ایشان بیش از ۵ سال سپری شده باشد می‌بایست در آزمونهای معادل آزمونهای پایانی شرکت نمایند.

جدول عناوین درسی، ساعات آموزشی و آزمون دوره

ردیف	عنوان درسی	نوع درس	شکل برگزاری	ارزش ساعت آموزشی	نوع آزمون	حد نصاب قبولی	منابع دوره
۱	روش تدریس ترجمه و مفاهیم قرآن کریم	تخصصی	حضور یا مجازی آفلاین	۴۰	شفاهی و عملی	۱۶	کتاب موجود و استاندارد
۲	آشنایی با روش های تدریس و یادگیری	تخصصی	مجازی آفلاین یا مجازی آنلاین یا خودخوان	۳۰	کتبی	۱۶	روش ها و فنون تدریس نوشته منوچهر وکیلان (انتشارات دانشگاه پیام نور)
۳	روانشناسی تدریس	تخصصی	حضور یا مجازی آنلاین	۳۰	کتبی	۱۵	کاربرد روانشناسی در تدریس تألیف دکتر تقی ابوطالبی
۴	کارورزی روش تدریس و کلاسرداری	تخصصی	حضور	۶۰	شفاهی و عملی	۱۶	***
۵	اخلاق تدریس	عمومی	خودخوان یا مجازی آفلاین	۱۰	کتبی	۱۵	نشر معارف
۶	آموزش عربی (۱) «صرف و نحو»	تخصصی	حضور یا مجازی آنلاین	۷۰	کتبی	۱۶	کتاب موجود و استاندارد
۷	آشنایی با علوم قرآن	تخصصی	خودخوان یا مجازی آفلاین	۱۰	کتبی	۱۵	آشنایی با علوم قرآنی نوشته آیت الله معرفت یا آشنایی با علوم قرآنی نوشته علی اصغر حلبی (انتشارات دانشگاه پیام نور)
جمع				۲۵۰ ساعت			

جدول بودجه‌بندی عناوین درسی « روش تدریس ترجمه و مفاهیم قرآن کریم »

جلسه	عناوین و موضوعات تدریس بر اساس کتب آموزش مفاهیم قرآن، تألیف آقای وکیل	عناوین و موضوعات تدریس بر اساس روشی آسان برای آموزش ترجمه و مفاهیم قرآن، تألیف آقایان لطفی و ضرغام	کارورزی
۱	مقدمه و بیان کلی اصول روش تدریس و کلاس‌داری (۴۵ دقیقه)	مقدمه و بیان کلی اصول روش تدریس و کلاس‌داری (۴۵ دقیقه)	درخواست تدریس اختیاری از متعلمان برای تجزیه و تحلیل کلیات تدریس (۴۵ دقیقه)
۲	ارائه جدول مبنای تهیه طرح درس و توضیح آن (۴۵ دقیقه)	ارائه جدول مبنای تهیه طرح درس و توضیح آن (۴۵ دقیقه)	کارورزی طریقه تهیه جدول طرح درس (۴۵ دقیقه)
۳	ارائه نمونه طرح درس و روش تدریس دروس اول تا چهارم جلد اول (۲۵ دقیقه)	ارائه نمونه طرح درس و روش تدریس دروس ۲ تا ۵ سطح اول (۲۵ دقیقه)	کارورزی تهیه نمونه طرح درس (کلیه فراگیران - ۱۵ دقیقه) کارورزی روش تدریس (۴۰ دقیقه = ۲۰ دقیقه × ۲ نفر) نقد تدریس (۱۰ دقیقه)
۴	ارائه نمونه طرح درس و روش تدریس دروس پنجم تا هشتم جلد اول (۲۵ دقیقه)	ارائه نمونه طرح درس و روش تدریس دروس ۶ تا ۸ سطح اول (۲۵ دقیقه)	کارورزی تهیه نمونه طرح درس (کلیه فراگیران - ۱۵ دقیقه) کارورزی روش تدریس (۴۰ دقیقه = ۲۰ دقیقه × ۲ نفر) نقد تدریس (۱۰ دقیقه)
۵	ارائه نمونه طرح درس و روش تدریس دروس اول تا چهارم جلد دوم (۲۵ دقیقه)	ارائه نمونه طرح درس و روش تدریس دروس ۹ تا ۱۲ سطح اول (۲۵ دقیقه)	کارورزی تهیه نمونه طرح درس (کلیه فراگیران - ۱۵ دقیقه) کارورزی روش تدریس (۴۰ دقیقه = ۲۰ دقیقه × ۲ نفر) نقد تدریس (۱۰ دقیقه)

۶	ارائه نمونه طرح درس و روش تدریس دروس پنجم تا هشتم جلد دوم (۲۵دقیقه)	ارائه نمونه طرح درس و روش تدریس دروس ۱ تا ۳ سطح دوم (۲۵دقیقه)	کارورزی تهیه نمونه طرح درس (کلیه فراگیران - ۱۵دقیقه) کارورزی روش تدریس (۴۰ دقیقه = ۲۰دقیقه × ۲ نفر) نقد تدریس (۱۰دقیقه)
۷	ارائه نمونه طرح درس و روش تدریس دروس اول تا چهارم جلد سوم (۲۵دقیقه)	ارائه نمونه طرح درس و روش تدریس دروس ۴ تا ۶ سطح دوم (۲۵دقیقه)	کارورزی تهیه نمونه طرح درس (کلیه فراگیران - ۱۵دقیقه) کارورزی روش تدریس (۴۰ دقیقه = ۲۰دقیقه × ۲ نفر) نقد تدریس (۱۰دقیقه)
۸	ارائه نمونه طرح درس و روش تدریس دروس پنجم تا هشتم جلد سوم (۲۵دقیقه)	ارائه نمونه طرح درس و روش تدریس دروس ۷ تا ۹ سطح دوم (۲۵دقیقه)	کارورزی تهیه نمونه طرح درس (کلیه فراگیران - ۱۵دقیقه) کارورزی روش تدریس (۴۰ دقیقه = ۲۰دقیقه × ۲ نفر) نقد تدریس (۱۰دقیقه)
۹	ارائه نمونه طرح درس و روش تدریس دروس اول تا چهارم جلد چهارم (۲۵دقیقه)	ارائه نمونه طرح درس و روش تدریس دروس ۱ تا ۳ سطح سوم (۲۵دقیقه)	کارورزی تهیه نمونه طرح درس (کلیه فراگیران - ۱۵دقیقه) کارورزی روش تدریس (۴۰ دقیقه = ۲۰دقیقه × ۲ نفر) نقد تدریس (۱۰دقیقه)
۱۰	ارائه نمونه طرح درس و روش تدریس دروس پنجم تا هشتم جلد چهارم (۲۵دقیقه)	ارائه نمونه طرح درس و روش تدریس دروس ۴ تا ۶ سطح سوم (۲۵دقیقه)	کارورزی تهیه نمونه طرح درس (کلیه فراگیران - ۱۵دقیقه) کارورزی روش تدریس (۴۰ دقیقه = ۲۰دقیقه × ۲ نفر) نقد تدریس (۱۰دقیقه)

کارورزی تهیه نمونه طرح درس (کلیه فراگیران - ۱۵ دقیقه) کارورزی روش تدریس (۴۰ دقیقه = ۲۰ دقیقه × ۲ نفر) نقد تدریس (۱۰ دقیقه)	ارائه نمونه طرح درس و روش تدریس دروس ۷ تا ۹ سطح سوم (۲۵ دقیقه)	ارائه نمونه طرح درس و روش تدریس دروس اول تا چهارم جلد پنجم کتاب آموزش مفاهیم قرآن (۲۵ دقیقه)	۱۱
کارورزی تهیه نمونه طرح درس (کلیه فراگیران - ۱۵ دقیقه) کارورزی روش تدریس (۴۰ دقیقه = ۲۰ دقیقه × ۲ نفر) نقد تدریس (۱۰ دقیقه)	ارائه نمونه طرح درس و روش تدریس دروس ۱ تا ۳ سطح چهارم (۲۵ دقیقه)	ارائه نمونه طرح درس و روش تدریس دروس پنجم تا هشتم جلد پنجم کتاب آموزش مفاهیم قرآن (۲۵ دقیقه)	۱۲
کارورزی تهیه نمونه طرح درس (کلیه فراگیران - ۱۵ دقیقه) کارورزی روش تدریس (۴۰ دقیقه = ۲۰ دقیقه × ۲ نفر) نقد تدریس (۱۰ دقیقه)	ارائه نمونه طرح درس و روش تدریس دروس ۴ تا ۶ سطح چهارم (۲۵ دقیقه)	ارائه نمونه طرح درس و روش تدریس دروس اول تا چهارم جلد ششم کتاب آموزش مفاهیم قرآن (۲۵ دقیقه)	۱۳
کارورزی تهیه نمونه طرح درس (کلیه فراگیران - ۱۵ دقیقه) کارورزی روش تدریس (۴۰ دقیقه = ۲۰ دقیقه × ۲ نفر) نقد تدریس (۱۰ دقیقه)	ارائه نمونه طرح درس و روش تدریس دروس ۷ تا ۹ سطح چهارم (۲۵ دقیقه)	ارائه نمونه طرح درس و روش تدریس دروس پنجم و ششم جلد ششم کتاب آموزش مفاهیم قرآن (۲۵ دقیقه)	۱۴
کارورزی تهیه نمونه طرح درس (کلیه فراگیران - ۱۵ دقیقه) کارورزی روش تدریس (۴۰ دقیقه = ۲۰ دقیقه × ۲ نفر) نقد تدریس (۱۰ دقیقه)	ارائه نمونه طرح درس و روش تدریس دروس ۱۰ تا ۱۳ سطح چهارم (۲۵ دقیقه)	ارائه نمونه طرح درس و روش تدریس دروس هفتم و هشتم جلد ششم کتاب آموزش مفاهیم قرآن (۲۵ دقیقه)	۱۵

**** تذکرات :**

۱) در تمرین عملی تدریس، هر فرد در طول دوره حداقل باید به دو نوبت تدریس در حضور مدرّس و افراد کلاس بپردازد.
 ۲) مدرّس باید بعد از تدریس هر موضوع و بیان روش آموزش آن در جلسات یکم تا پانزدهم، در هر جلسه حداقل از ۲ نفر از فراگیران بخواهد تا برای کارورزی و رفع اشکالات، یکی از دروس را تدریس نموده و خود ضمن نقد شیوه تدریس هر فرد وجویا شدن نقطه نظرات دیگر افراد درخصوص محاسن و معایب تدریس انجام شده، نهایتاً نظرات نهایی را در فرم سنجش روش تدریس منظور نموده و از آنان بخواهد تا برای جلسه بعد، اشکالات خود را بر طرف نمایند.

ب- منبع درسی:

کتاب آموزش مفاهیم قرآن - مجلدات ۱ تا ۶ تألیف آقای مسعود وکیل
 آموزه‌های ارائه شده در بخش ۲، ۳ و ۴ جدول دروس دوره
 آموخته های کلاسی

تبصره: مدرّسان و فراگیران دوره می‌توانند بعنوان نمونه برای تدریس ترجمه و مفاهیم از کتاب راهنمای معلم و روش تدریس آموزش مفاهیم قرآن جلد‌های ۱ تا ۳، تألیف آقای وکیل نیز استفاده نمایند.

جدول بودجه‌بندی درس آموزش صرف و نحو

ردیف	عناوین درس	ردیف	عناوین درس
۱	مقدمه + تعریف، فایده و موضوع علم صرف + تقسیمات فعل و اسم	۱۷	تعریف، موضوع و فایده علم نحو + اقسام بناء و مبنی
۲	فعل ماضی (۱ و ۲)	۱۸	اعراب ظاهری، تقدیری و محلی
۳	فعل مضارع	۱۹	مضارع مرفوع و منصوب
۴	فعل امر	۲۰	مضارع مجزوم
۵	حالات فعل مضارع (۱ و ۲)	۲۱	مرفوعات (۱ و ۲) فاعل و نایب فاعل
۶	بابهای ثلاثی مجرد و مزید + بابهای ثلاثی مزید (۱)	۲۲	مرفوعات (۳) مبتدا و خبر + کارورزی ترکیب جملات عربی
۷	بابهای ثلاثی مزید (۲ و ۳)	۲۳	نواسخ (۱): افعال ناقصه

۸	بابهای ثلاثی مزید (۴)	۲۴	نواسخ (۲): افعال مقاربه و حروف شبیه به لیس
۹	معلوم و مجهول	۲۵	نواسخ (۳): حروف مشبیه بالفعل و «لا»ی نفی جنس +
۱۰	صحيح و معتل + مضاعف + معتلات (۱): مثال	۲۶	منصوبات (۱ و ۲): مفعول به، مفعول مطلق و مفعول له
۱۱	معتلات (۲ و ۳): اجوف، ناقص و لفیف + کارورزی تجزیه اقسام فعل	۲۷	منصوبات (۳ و ۴): مفعول فیه، مفعول معه، حال و تمییز
۱۲	اقسام اسم (ثلاثی، رباعی، خماسی، اقسام مصدر) + مشتقات (۱): اسم فاعل و اسم مفعول	۲۸	منصوبات (۵ و ۶): مستثنی و منادا + کارورزی ترکیب جملات عربی
۱۳	مشتقات (۲): اسم فاعل و اسم مفعول معتل + مشتقات (۳): صفت مشبیه، اسم مبالغه و اسم تفضیل و ...	۲۹	مجرورات (۱ و ۲): مجرور به حرف جر و تعریف اضافه + کارورزی ترکیب جملات عربی
۱۴	مذکر و مؤنث + منصرف و غیرمنصرف + مصغر و منسوب	۳۰	توابع (۱ و ۲): نعت، تأکید، عطف نسق، عطف بیان و بدل + کارورزی ترکیب جملات عربی
۱۵	معارف (۱): ضمائر + معارف (۲): اسم اشاره، موصولات، علم و ... + کارورزی تجزیه اقسام اسم	۳۱	حروف (۱ و ۲): حروف عامل و حروف غیرعامل + اقسام و احکام جمله + کارورزی ترکیب جملات عربی
۱۶	پرسش و پاسخ و رفع اشکالات + کارورزی تجزیه اقسام فعل و اسم	۳۲	پرسش و پاسخ و رفع اشکالات + کارورزی ترکیب جملات عربی

ب- منبع درسی:

کتاب زبان قرآن (صرف و نحو مقدماتی) مجلدات سوم و چهارم - حمید محمدی

آزمونهای پایانی

- ❖ آزمون های کتبی به صورت آنلاین و یا حضوری و با تکثیر اوراق امتحانی برگزار می گردد.
- ❖ آزمون های کتبی به تشخیص مدرس دوره به صورت تستی، تشریحی، ترکیبی و ... طراحی می گردد.
- ❖ سؤالات آزمون های کتبی + کلید آزمون باید به تایید معاونت آموزش سازمان برسد.
- ❖ سؤالات آزمون های کتبی باید توسط مدرس / مدرسین دوره طراحی گردد. در صورتی که آزمون های پایانی توسط سازمان دارالقرآن الکریم و از طریق سامانه جامع مدیریت آموزش برگزار گردد، سؤالات آزمون های پایانی توسط معاونت آموزش سازمان و بر اساس بانک سؤال انجام خواهد شد.
- ❖ آزمون کارورزی روش تدریس و کلاسداری به صورت حضوری و شفاهی برگزار شده و به هر شخص برای توضیح و تفهیم موضوع در سی حدوداً ۲۰ دقیقه مهلت تدریس داده خواهد شد و تدریس فرد با توجه به فرم سنجش مهارتهای تدریس و توضیحات مربوطه بررسی و نمره داده خواهد شد.